

SLOVENSKI NAROD.

izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemani za avstro-ogrske dežele za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za eden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, za eden mesec 2 K. Kdor hodi sam po sebi, plača za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za eden mesec 1 K 50 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Na naročbe brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila se plačuje od peturastopne peti-t-vrata po 12 h, če se oznanilo enkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je v Knaševih ulicah št. 5, in sicer uredništvo v I nadstropju, upravnništvo pa v pritličju. — Upravnistvu naj se blagovito pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Ricmanjsko cerkveno vprašanje.

XXI.

Dolinski župnik Jožef Zupan in c. kr. okrajni glavar sta po ukazih, prejetih od tržaškega ordinariata in c. kr. namestništva določila, da se bo vršila izročitev cerkvenega premoženja in kaplanijskega urada dne 29. decembra 1902 in sicer je sporočil župnik Zupan, da bo dr. Požar izročil njemu cerkveno premoženje, a c. kr. okrajni glavar je pa izdal ukaz, da bo povodno izročitev cerkvenega premoženja dr. Požar moral izrečno njemu izročiti matične knjige kaplanije ricmanjske t. j. knjige za krste, poroke in mrliče. Pripomniti moramo, da sote matične knjige cerkvene, da se vodijo v imenu cerkve in da ima vlada po obstoječih avstrijskih zakonih in predpisih le pravico nadzirati vodstvo teh knjig, da te knjige povodom premeščenj prednik izroči brevi manu svojemu nasledniku, torej se te knjige v vsakem slučaju izročajo le duhovni oblasti.

S tem, da nista tržaški škof dr. Nagl, oziroma dolinski župnik reklamirala teh knjig za se ter jih direktno izročila novoimеноvanemu kaplanu Krančiču, sta jasno priznala, da nista imela v Ricmanjih nikake jurisdikcije!

Obenem sta kršila tudi cerkvene pravice, ker sta cerkvene knjige prepustila posvetni oblasti.

Slišijo se večkrat tožbe, da posvetne oblasti kratijo cerkvi njene pravice, a žal, da jih večkrat sami cerkveni poglavarji izdajajo. Pa saj beremo v sv. evangeliju, da so Kristus križali veliki duhovniki in pisarji!

Dr. Požar je protestiral proti ukazu c. kr. okrajnega glavarja in izjavil, da njemu ne izroči cerkvenih knjig, sporočivši mu obenem, da ga dne 29. decembra ne bo doma! A župniku v Dolino je dr. Požar sporočil, da on ne upravlja cerkvenega premoženja, sicer pa nima župnik dolinski v Ricmanjih ničesar opraviti in da ni Rim ricmanjski cerkveni zadevi še izdal definitivnega odloka! Zato odpade vsaka izročitev in vsaka predaja!

Značilno je, da je bila za oni isti dan in isto uro napovedana izročitev tudi na Vatovljah!

Dne 28. decembra 1902 je okr. glavar parkrat brzojavil, da mora dr. Požar biti naslednjega dne na vsak način doma, da mu bo cerkvene matice izročil.

Dr. Požar je dvakrat vrnil tržaškemu škofu dr. Naglu dekret premeščenja z motivacijo, da je on sicer duhovnik tržaške škofije, ali da se nahaja pod jurisdikcijo križevskega škofa, ki je pravno še vedno trajala v Ricmanjih, ter naj se glede premeščenja, oziroma imenovanja naslednika sporazume s križevskim škofom.

Vojna na Daljnem Vztoku.

Konflikt z Angleško.

Konflikt radi angleškega parnika »Malacca«, ki ga je v Rdečem morju zaplenila ruska križarka »Peterburg«, je potisnil v ozadje celo dogodka na bojišču. Angleški in nemški listi priobčujejo dolga poročila o imenovani zadevi in jo komentirajo, seveda ne v ugodnem smislu za Rusijo. In če se ta poročila in komentarji ditajo, pač ni težko spoznati iz njih želje, da bi se konflikt med Rusijo in Angleško čimbolje poostiril, da nekateri listi kar odkrito pozivljajo angleško

vlado, da naj eventuelno prične takoj vojno, ako se Rusija v zadevi »Malacca« brespogojno ne ukloni angleški zahtevi.

Največ po zaslugi teh listov je v resnici postal položaj med Rusijo in Angleško skrajno nevaren in ako se ditajo poročila o gibanju angleških vojnih ladij, bi šlovek sodil, da stojimo že na predvečerju vojne med Anglijo in Rusijo.

No, situacija še sicer ni tako opasna, dasi trobijo razne novine — pred vsemi seveda stara »prijateljica« Rusije, »Neue Freie Presse« — med svet, da je z afero »Malacca« podan že »casus belli«, vendar pa se mora priznati, da je struna med Anglijo in Rusijo po zaslugi raznih podpihvalcev tako napeta, da zadostuje najmanjša malenkost, da se razpoči. Afera sama na sebi, ki je že izzvala ta konflikt, je tako malenkostna, da se je treba le čuditi, da se je iz te mušice lahko napravilo tako velikega slona. To bi seveda ne bilo tako lahko mogoče, ako bi pri tem ne sodelovali razni faktorji, v katerih interesu je, da bi se konflikt med Rusijo in Anglijo, kolikor mogoče, poglobil in dosegel meje, da bi se ne dal več poravnati mirnim potom.

Nikakega dvoma ni, da so na delu tajne moči, ki bi Rusijo rade zapletle še v vojno z Britanijo.

Postalo je namreč že vsakomur jasno, tudi tistim japanofilom, ki še vedno v enomer kričé, da je triumph Japonske neizogiben, da bo končno država »vzhajajočega solnca« le podlegla Rusiji in naj se ji še tako pomaga na papirju in naj se za njo mobilizuje še toliko časnikarskih peres.

Ker so torej gotovi faktorji že obupali o japonski zmagi, a ker bi vendar-le na vsak način radi videli Rusijo strto in poraženo, kakor so si jo že zdavna predstavljali v bujni svoji domišljiji, delujejo sedaj z vsem svojim aparatom, da bi Rusijo zapletli še v drugo vojno — v nadi in v trdnem prepričanju, da bi tako

proti dvema sovražnikoma morala podleči, kar bi odločilno vplivalo na nadaljni tek svetovne politike.

Rusija bi bila oslajljena tako močno, da bi bila samo senca sedanjosti Rusije in njen ugled v koncertu drugih velesil bi pal skoro na ničlo. To bi pa seveda kolikor toliko vplivalo tudi na položaj ostalih Slovanov, da bi bila z ruskim porazom poražena ne samo Rusija, marveč celokupno slovanstvo.

In to je končni smoter in cilj vseh naporov, ki merijo na to, da na eni strani naščuvajo Anglijo k energičnemu postopanju, na drugi strani pa da Rusijo nahujekajo k trdovratnemu odporu.

Upajmo, da se te nakane ne bodo izpolnile in da se bo razsodnosti angleške in treznosti ruske vlade posrečilo, mirnim potom poravnati konflikt, ki bi imel sicer lahko nepregledne posledice, ki bi pa za eno kakor za drugo državo lahko postale usodepolne!

Afera v Rdečem morju.

Iz Port Saida se poroča, da se nahaja parnik »Malacca« še vedno v tamkajšnjem pristanišču in da so egiptске oblasti sklenile, da parniku sploh ne bodo dovolile odpluti, dokler ne bo cela zadeva rešena. V bližini Sueza je zbranih okoli 20 angleških vojnih ladij. Z Malte je tudi že odplula oklopna križarka »Lancaster«, in sicer z zapечатeno ordo. Sodi se, da je takisto poslana v Rdeče morje.

Angleški poslanik v Petrogradu, Harding, pa je med tem časom že izročil Rusiji protestno noto svoje vlade, v kateri se odločno zahteva, da se »Malacca« takoj izpusti, ker je municija, ki jo je ladja imela na krovu, last angleške vlade, kar dokazuje že uradni vladni znak na dotičnih zabojih. Dotično streljivo je bilo določeno za britansko eskadro v Honkongu. Domneva se, da bo ruski minister zunanjih zadev, grof Lambdorf, stavil predlog, da se naj cela zadeva izroči pomorskemu so-

dišču, čemur pa se protivi Anglija, ker ne priznava križark »Smolensk« in »Peterburg« kot vojnih ladij.

Po najnovejših poročilih iz Port Saida pa je afera že zadobila novo lice.

Ena brzojavka namreč zatrjuje, da je »Malacca« že odplula iz Port Saida, in sicer v rusko baltičsko pristanišče Libavo. Ako je ta vest resnična, bi to konflikt še znatno poostriilo.

Drugo poročilo pa pravi, da so Rusi »Malacca« že izpustili, kar bi seveda najugodnejše vplivalo na rešitev konflikta. Katera vest je sedaj prava, se seveda ne da dognati, to bo pokazala najbližja bodočnost.

Na Motienlingu.

Iz Londona se poroča: Z bojišča je došlo le malo vesti. Japonci so pričakovali v torek 19. t. m. nov napad na Motien in so bili že ob zori vsi pod orožjem, vendar se pa Rusi niso odločili k napadu. Japonska armada je nato jela prodirati na svojem desnem krilu in je zadela na Ruse pri Tsankavu. Sprva so se Rusi umaknili, pozneje pa, ko so se ojačili, so pa znova začeli boj. V sredo se je bojevalo na celi črti in sodi se, da se je razvil ta boj v veliko bitko. Fronti obeh armad se razprostirata preko 15 milj. Najljutejši boj divja na japonskem desnem krilu.

Nezadovoljnost z Japonci.

Agence Havas poroča iz Datčava: Po poročilih iz zanesljivih kitajskih virov se vzhodno od Liaojanga med prebivalstvom vedno bolj širi silna nezadovoljnost z Japonci. Japonci določajo popolnoma svojevoljno cene živivil in plačujejo celo stvari, ki stanejo samo 1 ali 2 rublja, z boni, ki se morejo za gotov denar zamenjati šele ob koncu vojne.

Vladivostoške brodovje na pohodu.

»Lokalanzeigerju« se poroča iz Jokohame, da so japonske

živ, ne prideš iz ječe, če nečeš biti moja.

In zopet ga je obšla divja jeza, hrepenenje po krvi, želja, videti raztrgano meso in v neznanskih mukah trepetajoča človeška telesa. Pobral jo je bil in hodil od celice do celice in iz vseh teh celic je odmevalo žvenketanje verig, tleskanje biča in obupno bolestno vpitje, ki se je izgubljalo po širnem hodniku.

Do ene same celice ni imel pater Celestin ključa, do celice, v kateri je umiral Erazem pl. Obričan. Gredeč mimo vrat te celice je pater Celestin odprl lino, pri kateri je jetnik dobival kruh in vodo, in s porogljivim glasom zaklical:

— No, visokoblagorodni gospod Erazem, kaj še ne boš preklical svojih besed? Ali naj ti tortura odveže jezik? Česa še čakaš?

Zamolкло se je čulo iz grozne celice: — Čakam, da pride moj čas — kakor sv. Janez v puščavi.

Pater Celestin se je zasmejal na ves glas tako, da se donelo po vsem hodniku smeje je zaprl lino ter smeje odšel, ne meneč se za sledove krvi na njegovi meniški halji. (Dalje prih.)

LISTEK.

Kralj Matjaž.

Zgodovinska povest.

III.

(Dalje.)

V samostanu v Bistri je vladala tihota. Solnce je pripekalo s tako močjo, da je zemlja rahlo pokala; drevesa so pripogibala svoje vejave, kakor bi omagovala in cvetice na vrtu so se pripogibale na razne strani, kakor bi umirale žeje.

Menihi so se bili poskrili v svoje celice, kajti ta dan sta se bila pripor Ahacij in pater Celestin zopet sprla in se razšla v silnem sovraštvu. Celo samostanski stražarji in hlapci, ki se sicer za meniške prepire niso dosti menili, so bili ta dan vznemirjeni, ker se je to pot prvič primerilo, da je pripor Ahacij potegnil samokres iz svoje halje in pomeril na patra Celestina. In če bi drugi menihi ne priskočili, bi se bil v samostanskem refektoriju zgodil umor. Pripor Ahacij je po tem prizoru ostal v refektoriju in se kakor blazen zalival z vinom. Časih ga je prevzela

strast in začel je biti s pestmi po mizah in rjuti v svoji togoti kakor ranjena zver, potem pa je zopet omahnil na klop in jokal naglas. Vsi samostanski prebivalci so vedeli, da v takih dnevih ni ž njim ničesar govoriti in da ga je treba pustiti v miru, kajti v svoji jezi in v svoji boilesti je bil pripor Ahacij strašen.

Med tem, ka je pripor Ahacij divjal in jokal v refektoriju, se je pater Celestin tiho priplazil iz svoje celice. Stopal je po prstih in previdno odprl velika železna vrata ki so vodila iz hodnika v podzemne prostore in katera je za seboj zaklenil. Po temnih vlažnih stopnicah je taval doli do globoko pod zemljo ležečih kleti, kjer so bile samostanske ječe. Medla luč, prihajajoča iz jako ozkih odprtih ob stropu je le toliko razsvetljevala hodnik, da se je spoznalo če je zunaj dan. Pater Celestin je užgal luč in šel proti koncu hodnika, kjer je bila velika, popolnoma temna podzemna dvorana. Na gornjem koncu te dvorane je visel velik križ. Pater Celestin je užgal dve veliki plamenici, ki sta bili pritrdjeni ob obeh straneh križa. Rdeča luč je grozotno razsvetlila širni prostor in strašna oro-

dja so bila razpostavljena po dvorani. Ta dvorana je bila samostanska mušnica in iz nje so vodila posebna vrata v celice onih, ki so bili obsojeni na mučenje.

V očeh patra Celestina je zažarel ogenj inkvizicije. Ljubil je kri, človeško kri, zaradi njene barve, zaradi njene duha, ki ga je bolj opijanal ko najmočnejše vino, zaradi strašne in vendar grozotnoprijetne razburjenosti, ki jo je v njem provzročila.

S tresočimi rokami je odklenil mala vrata in tiho kakor fant pri vsovanju, zaklical: Ester!

— Iz temne celice ni bilo odgovora.

— Ester! Pridi k meni! Ester, jaz te ljubim. Če hočeš biti moja, ti položim vsa bogastva pred noge in bom tvoj suženj. Samo ljubi me, zakaj jaz te ljubim, Ester, jaz te ljubim blazno in te raje umorim, kakor da bi te pustil od tod.

Milo, skoro pretresujoče so se čule te, neskončno strast razodevajoče besede. Odgovora pa pater Celestin ni čakal. Naenkrat je kot hijena na svoj plen planil v celico in za lase privlekel iz nje mlado popolnoma golo žensko ter jo pahnil v dvorano.

— Ti me ne ljubiš, ciganska kača, ti me zaničuješ? Čarovnica si! Vklenila si me v svoje spone, da bi me ugonobila. V možganih mi vre in v očeh mi gori. Kri! kri!

Kričaje strahoma v silnem obupu je Ester bežala na stran. Zagnala se je v vrata, a ta so bila zaprta. Zagnala se je novič, a med tem je bil planil pater Celestin k zidu, strgal z njega bič, ki je tam visel in se zapodil za ciganko. Bič je zažvižgal po zraku, tlesknil dvakrat, trikrat na kožo gole ciganke in se opletel njenega života. Ester se je s strašnim krikom zgrudila na tla. A ko je pater Celestin pri svitu plamenice zagledal kri, rudečo in gorko, žarečo, kot žare rubini, ko je zagledal raztrgano meso, iz katerega je odtekalo življenje, tedaj je vrgel bič od sebe in v blazni strasti začel poljubljati te rane, kakor bi hotel popiti odtekaajočo kri. In ustne njegove so šepetale:

— Ljubi me, Ester, ljubi me — jaz te ljubim neznansko.

Ko ga je pa ciganka, prišedši zopet k zavesti, pahnila od sebe, jo je srdito zagrabil za lase in jo vlekel nazaj v njeno celico, roče se srdito:

— Pa pogini tu! Dokler sem jaz

— **Slavlje 25letnice ob-**
stanka prostovoljne požarne
brambe v Postojni in zbor-
ovanje kranjskih požarnih
bramb. Spored: 1. Slavnost se bude
vršila ob vsakem vremenu nepre-
klicno dne 14. avgusta t. l. (torje ne
21. avgusta) 2 V predvečer, v soboto

13. avgusta ob 9. uri mirosov s bakljado. 3. Dne 14. avgusta jutraj ob 5. uri budnica. 4. Jutraj pri poštenem in pri brzavluke sprejem došlih gostov. 5. Ob pol 9. uri posebna maša za brambove. 6. Po maši šbirališče na Glavnem trgu, potem odkorakajo k posebnemu vlaku, k sprejemu došlih gostov, pozdrav pri slavlolu, potem defiliranje. 7. Po defiliranju obhod po trgu. 8. Razhod na glavnem trgu. 9. Po razhodu točno ob 11. uri dopoldne zborovanje odposlancev kranjskih požarnih bramb v šolskem poslopju. 10. Po zborovanju ob pol 1. uri banket v hotelu »Ribnik«. 11. Ob pol 3. uri šbirališče na Glavnem trgu, od tod odkorakanje z godbo na čelu v svetovnoslovesno postojanko jamo; končno pred odhodom bratskih društev umetniški ogenj.

— **V nedeljo 24. julija v Kamnik v »Curhaus«!** V nedeljo priredi kamniška domača godba v »Curhaus« koncert s plesom na čast vsem Anicam. Podrobnosti se naznanjajo po plakatih. Opozorjamo le še ljubljansko občinstvo, da poleti ta dan v Kamnik, še posebej zato, ker se od gotove renegatske strani »Curhaus« letos bojkotira. Posebno intrigirajo trije gospodje, ki imajo zato najmanj povišanja. To je neki zdravnik, domačin, ki pa trobi v nemški rog; neki uradnik smodnišnice s slovenskim imenom in nemškim mišljenjem in končno še neki — mlad uradnik. Ta poslednji se je zadnjič baje izjavil: »Ach, äh, es ist nur eine Kleinigkeit, weshalb ich im »Curhaus« nicht mehr verkehren kann; weil letzthin die russische Tricolore gehisst worden ist«. Mi svetujemo temu mladeniču — sinu ljubljanskega trgovca! — naj ne noslja preveč aristokratski in naj naše deželne trobojnice ne proglašajo za rusko zastavo — sicer mu znamo tudi mi Slovenci povedati — da ga zaradi teh dveh malenkosti ne moremo več videti med sabo! — Za danes dovolj; če pa ne bo ta notica zdrobila »boj kota« — bomo jasneje govorili in marsikomu na prste stopili.

— **Brzjavne vremenske napovedi.** Kot dodatek h kurznj brzjavki izdaja c. k. osrednji meteorološki zavod na Dunaju od meseca malega srpana naprej vremenske napovedi za vsak drugi dan, in sicer v osmih šifrovanih besedah. Avstrijske dežele so namreč po vremenu razdeljene v osem oddelkov, katerih vsak dobiva svojo besedo. Kranjsko in Primorje zavzema tukaj šesto mesto, tedaj velja temu oddelku šesta beseda. Vsaka beseda ima petero črk; njih pomen je razviden iz ključa, nemškega in slovenskega, ki visi zraven kurenega poročila na vseh brzjavah postajah. Te vremenske napovedi so namenjene najširšim krogom, tako meščanu kakor poljedelcu, ki je zelo od vremena odvisen. Več o tem pove knjižice »Die tägliche telegraphische Wetterprognose in Oesterreich«, ki jo je spisal dr. Peruter, ravnatelj zgoraj omenjenega zavoda; izšla je pri W. Braumüllerju na Dunaju in stane 60 vin.

— **Strela.** Po toliko vročih dnevih nastala je danes, 21. t. m. ob dveh popoldne nevihta v Gorenjski dolini. Med silno ploho je udarila strela v vedrilo kočico na Boreh, polju nad Mojstrano. V koči sta vedrila Miha Ancelj, posestnik iz Mojstrane in njegova služkinja, 14letna Alojzija Jeklič. Poleg kočje je bila tudi ena krava pod streho. Deklica in krava sta bili precej mrtvi, M. Ancelj pa le omamljen. Ljudje ne pomnijo, da bi kdaj katerega človeka ubila strela v tukajšnji ravni.

— **Zopet požari.** 18. t. m. ob pol 12. je jelo goreti v Hrušici pri posestniku Jožetu Stanišu. Pogorelo je vse gospodarsko poslopje. Ničje pa že dva meseca ni stanovanje v hiši. Zavarovan je pri banki Slaviji za 2060 kron. Ko bi bilo vetrovno vreme, bi se bil ogenj razširil na sosednja poslopja. Ker pa je Jože Staniša sumljiv, da je sam zažgal, so ga vzeli orožniki in odvedli v preiskovalni zapor. — Drugi požar se je dogodil 20. t. m. zopet ob pol 12. uri dopoldne. Gorelo je v Hrušici pri Anton Boletu. Zgorelo mu je vse in tudi 100 K gotovega denarja. Čudno pa je, da je začel goreti svinjak. Škode je 1000 K, zavarovan je za 600 kron pri banki Slaviji. Gotovo je, da je hudobna roka zanelita in mislila povzročiti še večjo škodo. — Komu in čemu?!

— **Izpred okrožnega sodišča v Novem mestu.** Župan je hotel postati France Dolšček iz Lučarjev. Ponaredil je živinski potni list. Radi te učenosti bo moral za svojo predznost predsedeti 6 tednov v zaporu. — Ignac Kovačič in Cajnar Anton, prvi iz V. Dula, drugi iz Otoka pri Gradcu, sta jo popihala v Ameriko. Tam sta si prisluzila nekaj denarja. A ker jih \$ 45 vojnega zakona ni pustil na miru, bosta morala iti obadva še na nabor in sedeti 8 dni v strogem zaporu z 1 postom in plačati po 10 K denarne globe. — Oproščen pa je bil istega prestopka Karel Turk iz Malega Loga pri Loškem

Potoku. Ta je z listinami dokazal, da ni mogel priti pravočasno na nabor. — Toplilo so se, bili vsi tepeni in vsi bodo ričet jedli. Radi plesu v Toplicah so se stopili Anton Kužnik, Ivan Pršina, Ivan Avguštin, Ivan Žugič, Matija Pugelj in Ignacij Koščak z Alojzjem Štravom, 17 let starim fantom. Marija Hočevar, natakarcia pri g. T. ni začetkoma hotela plesati. Pozneje pa se je vdal. To pa je bil za druge fante, ki so Štrava kot bogatega fanta težko videli, ogenj v strehi. Začel se je pretep. Odnegli so vsak nekaj poškodb, težkih in lahkih. Radi težke telesne poškodbe so bili obsojeni Anton Kužnik na 6, Ivan Pršina na 4, Ivan Avguštin na 4, Ivan Žugič na 3, Matija Pugelj na 3, Ignacij Koščak pa na 6 mesecev ječe.

— **Solska izvestja.** C. k. r. višjo gimnazijo v Novem mestu je obiskovalo koncem pretečenega šolskega leta 241 učencev, ki so bili po rojstnem kraju: 27 iz Novega mesta, 170 iz Kranjske sploh, 29 iz Štajerske, 9 iz Primorske, 2 iz Nižnje Avstrije, 1 iz Dalmacije, 2 iz Hrvaške in 1 iz Amerike. Po narodnosti je bilo 231 Slovencev in 10 Nemcev. Učni uspehi so bili sledeči: I. red z odliko 17, I. red sploh 149, II. red 26, III. red 12, pognavljalni izpit sme delati 35 dijakov. Solnine se je plačalo 5430 K. Ustanove je imelo 20 dijakov v skupnem znesku 3533 K 60 h. Na zavodu je delovalo razen ravnatelja še 13 profesorjev in dva pomožna učitelja. Izvestje je še vedno nemško.

— **V Podkrajju pri Radecah** je v nedeljo, 17. t. m. v Savi utonil pri kopanju 11letni šolar Štefan Ocepek. Truplo je odnesla Sava in ga še niso našli.

— **Ptujska narodna čitalnica** priredi povodom 40letnice svojega obstanka v nedeljo, 24. julija t. l. velik koncert.

— **Nov hotel.** Delniška pivovarna Zalec in Laški trg je prej Copicovo hišo v Kolodvorskih ulicah prezidala in napravi tam hotel s restavracijo in kavarno. Novi »Hotel Ilirija« se odpre s 1. avgustom in sicer je prevzel vodstvo gosp. Fr. Novak, ki si je kot množični restavrativ v Švicariji pridobil vsestransko zaupanje.

— **Meso v Ljubljani.** Od 11. do 16. t. m. je bilo v mestni klavnici zaklanih 86 volov, 6 krav, 1 bik, 1 konj, 120 prašičev, 257 telet, 22 kostrunov in kozlov ter 5 kozličkov. Meso se je vpeljalo 343 klg., poleg tega pa 4 zaklane prašiče.

— **Čarobna predstava** bo v soboto v hotelu »Lloyd« in v nedeljo pri Perleu. Priredi jo profesor Brandini z Dunaja, ki je glasom predložen nam časiški poročil o njegovih nastopih v različnih mestih pravi mojster v svoji stroki.

— **Trpinčenje živali.** Petričev hlapec Fran Nuš je imel včeraj, ko je vozil po Rinski cesti, tudi za zadnji del voza privezanega konja z verigo. Ker je bil konj z verigo trdno privezan za vrat, se je vlekel nazaj in take odrgnil kožo, da mu je iz ran curjala kri. Šele policijski stražnik je naredil konec temu početju.

— **Tatvina.** Dne 17. t. m. sta bili ponoči ukradeni v Križni vasi posestniku Petru Kočvarju iz odkle njenega hleva krava in telica v vrednosti 600 K. Tatu so baje oblastva že na sledu.

— **Ujet prisiljenec.** Prisiljenec Ivan Brandstätter, o katerem smo včeraj poročali, da je pobegnil, je ujetil le malo časa svobodo, kajti že včeraj zvečer ga je dobil orožnik v neki šupi v Podbrezju in ga privedel nazaj v hišo pokorec.

— **Vlom.** Dne 18. t. m. je bilo vlomljeno v sobo posestnika Valentina Gabra iz Rateč št. 11 in ukradenih iz neke škatle 8 K. Tudi v čumnatu si je neznan tat privoščil dva kosa suhega mesa in jo ž njima popihal.

— **Delavsko gibanje.** Včeraj se je z južnega kolodvora odpeljalo v Ameriko 12 Slovencev, nazaj pa je prišlo 8 Slovencev. — 17. Hrvatom se je odpeljalo na Jesenice, 9 pa v Hrušico.

— **Izgubljene reči.** Povodom vsesokolske slavnosti se je izgubil, oziroma pozabil nekeje v Ljubljani kovčec z obleko, klobukom, perilom itd. Pošten najditelj naj to naznani, oziroma kovčec pošlje Martinu Kolšek, Celje-Breg, ki stroške takoj poravnaj, oziroma da tudi primerno nagrado. — Na Sokolovi slavnosti se je izgubil zavitek, v katerem je bilo blago za bluzo ter manšeti z zlatimi gumbi. Pošten najditelj naj isto odda na Poljanski cesti št. 23. — Solski učenec Severin Kavčič je izgubil 11. t. m. v Latermanovem drevoredu žepno uro z monogramom S. K. — Marija Pirnatova je izgubila dne 20. t. m. na Vodnikovem trgu bankovec za 10 K. — Anton Velingar, ostrbnik tovarne za jeklo v Pragi, je izgubil na ljudski veselici na travniku kukalo z biseri, vredno 60 K in vozni listek tour in retour Praga Ljubljana.

— **Hrvatske novice.** — Zaprlji so v Sarajevu mestnega živinoskravnika in ravnatelja klavnice Engelberta Sierscha zaradi aleparij. — Opuščena steklarna. V Osečku v Slavoniji je imela neka sgrebka delniška družba steklarno. Sedaj pa je družba sklenila, da steklarno s 1. septembra opusti, ker je deloma zabila v podjetje štiri milijone delniškega kapitala. — Dvoboj. V Zagrebu sta imela dvoboj neki nadužiteli, ki je prišel iz Brešice in neki okraj. Šolski nadzornik. Nadužitelj je dobil hud udarec preko glave ter mora v Zagrebu ležati.

— **Najnovejša novica.** — Nad premoženjem bivšega okrajnega glavarja barona Hervaya se je prijavil konkurz. Pasiva znašajo 22000 K, aktiva pa le 7500 K, ki pa so tudi le v po bištvu, ki večinoma še ni isplačano.

— **Negoda v gorah.** Stakozvane Mönchsköpfe v Švici je padla zelo bogata, šele 22letna Angležinja Goodman ter se ubila. V Tatris sta se ubila dva dunajska turista. Na Tirolskem je padel s takozvane »Rumene peče« graški vseučiliščnik Alfred pl. Prochaska ter se ubil.

— **Velik gozdni požar** razsaja blizu D-ve na Ogrskem. Dosedaj je uničil že 150 oraloj gozda, pa ga še ne morejo omejiti.

— **Zdravilišče** za jetično uetanove v Libereh.

— **Zrakoplov** na krmilo je izdelal znani John Holland v Londonu, kakor razglaja sam po časopisih. Stroj novega zrakoplova bo tehtal samo 13 kg ter bo izdelan iz aluminija.

— **Belgijska princezinja** Klementina se baje proti volji svojega očeta, kralja Leopolda, poroči s princem Viktorjem Bonaparte.

— **Policijski strašmešter** razbojnik in tat. V nemški občini Krottendorf pri Aschu je policijski poveljnik Schramm s sekuro ubil občinskega uradnika Dietzeja, nato pa v gosdu še oropal nekega veleposestnika.

— **Mandat odloži** zaradi bolezni mladošeški državni poslanec dr. Koudela.

— **Pruski naučni minister** Schönstedt baje v jeseni odstopi.

— **Na obisk** k angleškemu kralju v Marijine vane pride naš cesar 30. avgusta.

— **Bar (Antivari)** je proglasil črnogorski knez za svobodno luko.

— **Stara ljubezna.** V Parizu je na ulici ameriški polkovnik Wilson streljal na vragojitelj Murmann, ker ni hotela ušliati njegove ljubezni. Deklico je le neznanatno ranil, nato pa je ustrelil sebe.

— **Car in Tolstoj.** Kakor se je zaupno zvedelo s petrograjskega dvora, je ministru predlagalo carju, naj se Tolstoj pokliče pred generalnega guvernerja zaradi njegove izjave proti vojni, da se izžene iz Rusije, a njegovo premoženje naj se zapleni. Car pa je predlog ministrskega sveta zavrnil napisavi na vlogo tele besede: »Lev Nikolajevič sme pisati kar hoče, nočem mu kaliti večera njegovega življenja. Svobode, ki sta mu jo zagotovila moj ded in oče, mu nočem kratiti.« Ko so to sporočili Tolstemu, je rekel: »Nesreča Rusije niso bili nikoli carji, temuč vedno le slabi carski svetovalci.«

— **Latinščina trgovinski jezik.** Železnice, parniki, brzjavni in telefoni zbljujejo vedno bolj rasne narode, in svetovni jezik bi bil kot posredovalni jezik potreben. Poskusi z volapikom in esperantom so se takorekoč že izjalovili v ta namen. Po nekod propagirajo za svetovni jezik latinščino, in sicer ne klasično latinščino, temuč novodobno latinščino kor trgovinski jezik. Rmski legionari, mornarji in trgovci so te vrste latinščino hitro naučili barbare, kamor so prišli. V Cannesu je izdal nedavno dr. Colombo priročno knjigo za trgovinsko latinščino. Pisatelj pravi, da ni noben živ jezik sposoben za svetovni jezik, ker pri tem samoljubje igra preveliko vlogo. Za to velja le kak mrtev jezik, a med temi je najbolj pripravna latinščina. Trgovinska latinščina nima depontov, pasiv se povsod tvori s pomožnim glagolom esse, dvoumnih besed ni, a tudi slovniških pravil je prav malo.

— **Krugerjevo svetovno naziranje.** Par mesecev pred začetkom burške vojne je prišel ameriški kapitan Slocum na svojem potovanju okoli sveta tudi v Pretorijo ter je obiskal predsednika Krugerja. Ko je začel pripovedovati Krugerju, da je potoval okoli sveta, se je Krugerju zmrazil obraz in prav osorno je odgovoril: »Vi hočete reči, da ste se vozili naokoli po zemlji?« Predsednik Kruger se namreč ni pustil nikdar prepričati, da je zemlja okrogla, kakor je sploh imel v marsičem patrijarhalne nazore.

— **Vsak o svojem času.** Pri nekem irskem sodišču je odvetnik na dolgo in široko dokazoval nedolžnost svojega klijenta. Med njegovim govorom je sedel na dvoršču rigati orel, in sicer je trdnilo, da klic odvetnika: »V. k. o. svojem času pomeni. Odvetnik pa se ni del ugnat, ter je svoj zagovor nadaljeval. Ko pa je sodnik razglašal sodbo, ugnat se je zopet ugnat in zavrnil od odvetnika se sabel al sud nau: »B. g. o. d. e. a. h. re. s. i. d. i. t. e. z. n. a. d. i. t. e. d. n. e. v. a. y. e.

— **Židje v Italiji.** Dasi je Italija prva dežela, v katero so se prišli židje, ima vendarle malo židovskega prebivalstva, namreč 1 žid na tisoč prebivalcev. Vsega prebivalstva šteje namreč Italija 34 milijonov, a židov je le 35 617. Kar se tiče njihove razdelitve, so se naselili bolj na severu kot na jugu dežele. — Najbolj so zastopani židje v Toskani, kjer jih je 2500; potem pride Piemont z 1640 židi, potem Ligurija in Lombardija. Popolnoma osamljene nahajamo žide na jugu in na otokih. Največja židovska občina je v Rimu s 7121 dušami, v Milanu jih je 3012 v Turinu 2800. V Genovi živi 1050 židov, v Neapolju pa samo 327. Doim se je celokupno prebivalstvo Italije od l. 1871. pomnožilo od 25 na 34 milijonov, se židje pravzaprav niso nič pomnožili. V italijanski armadi je 173 židovskih častnikov, med njimi general Ottolenghi, poveljnik prvega armadnega voja v Turinu in bivši vojni minister v Zanardellijevem ministstvu. Tudi v diplomatski službi je nekaj židov. Med odličnimi židovskimi politikmi je sedanji minister-zakladničar Luzatti in poslanec Sonnino, kateremu se mora Italija zahvaliti za svoje gospodarsko ozdravljenje, ker je preosnovil bančni sistem. Prvi italijanski filolog, profesor Ascoli v Milanu je žid, nadalje so židje tudi drugi slovski vseučiliščni profesorji, kakor Lombroso v Turinu, Achille v Loruji itd.

— **Lahko zaslužiti tisočaki.** Francoski general St. Pèrre, ki je čisto zahajal na dvor, je prišel oktobra 1827. k prvemu pariškemu bankirju ter mu rekel: »Ravnokar sem bil na dvoru, kjer so dobili poročilo o zelo važnem dogodku, ki še dosedaj ni nikomur znan, šele zvečer se bodo zvedele vse podrobnosti.« — »In kaj se je zgodilo ta kega?« je vprašal bankir. — »Pri Navarinu so Francozje, Angleži in Rusi popolnoma uničili turško brodovje.« — »Tako?« je odgovoril bankir ravnodušno, obenem pa pristavil: »Oprostite, da Vas za trenutek pustim samega, gospod general! Takoj sem zopet pri Vas.« General je čakal pol ure ter se zelo čudil, da bankirja ni tako dolgo nazaj. Hotel je oditi, toda — vrata je našel zaklenjena. Zvonil je, toda nihče ni prišel; odprl je okno ter klical, vse zaman. Šele čez par ur se je vrnil bankir ter rekel: »Oprostite, gospod general, da sem Vas nekaj dalje pustil samega, kakor je bil moj namen.« — »Nekaj dalje? Cele tri ure! Ali bi mi ne hoteli takoj razložiti, kaj naj pomeni tako postopanje?« — »To pomeni, da sem za Vas in za-se delal. Z Vašo novico sem hitel na borzo; da se doseže s tem dobiček, treba je tajnost strogo varovati. Ker pa vem, da je molčljivost čednost, ki se ohrani le pod ključem in zapahom, moral sem storiti, kar sem storil. Ne smete se jeziti zaradi tega, zato pa sem Vas tudi napravil za svojega kompanjona.« Pri tem je položil pred generala 50 tisočakov kot generalov delež pri spekulaciji z njegovo novico na borzi.

— **Pripor pri sodišču.** V Vel. Bečkereku je bil te dni obsojen glumač Kolumpar v enoletno ječo, ker je ukradel zlato uro. Komaj se je razglašala sodba, je planila izmed poslušalcev Kolumparjeva žena z dvema otrokoma v naročju pred sodnike ter začela grozovito preklinjati. Kričala je: »Vi hočete biti sodniki? Morileci, krvni psi ste! Po krvi nedolžnega bredete Prokleti bodite vi in vaši otroci! Brez miru bodite tukaj na zemlji in na onem svetu!« Sodniki in občinstvo so bili kakor okamenili. Predsednik je nekaj časa ženo opominjal, a ker je preklinjala dalje, dal jo je odvesti k državnemu pravdnstvu, kjer sta dobila otroka jesti, pa tudi žena se je pomirila.

— **Dober oče.** Bogataš: »Poizvedoval sem o Vaš h razmerah, gospod! Zvedel pa sem zgolj tako slabe stvari, da Vam morem dati le svojo najstarejšo hčer!«

— **Zaradi bojazljivosti** je vojno sodišče v Norimberku obsodilo nekega rezervnega podčastnika v 7-dnevni zapor, ker je bežal pred vojakom, ki je šel s sabljo nad njega. Bežal je namreč v ta namen, da bi poklical stražo. Po vojaških častnih pravilih pa bi se bil moral z vojakom na ulici pretepati!

— **Prstani čez rokavice.** V Londonu je v višjih krogih zadnji čas moda, nositi prstane čez roka-

vce, serefa le pri oficijalnih obiskih in za razprednih na vozu. Sicer pa so si A. le dame rokavice sploh opušale, da, da poškodujejo okraske na prstanih — pravzaprav pa jih le zakrivajo.

— **Stoletnica morfija.** Letos mine 100 let odkar je nemški lekar-nar A. L. Sertürner v Pad-rbu rau iznašel pri svojih analizah opija morfij to važno zdravilo, ki pa je obenem tudi najhujši sovražnik živčevja. Iznajditelju je podelila uni-versa v Jeni doktorski naslov.

Telefonska in brzjavna poročila.

Dunaj 22. julija. Vlada nazna-nja, da poročila, da odstopi tržaški namestnik grof Goëss, nimajo temelja.

Lvov 22. julija. V Varšavi so bile velike delavske demonstracije. 36.000 delavcev je brez zaslužka.

Rusko-japonska vojna.

London 22. julija. Iz Tientsina se javlja, da so Japonci novič začeli bombardirati Port Artur.

Petrograd 22. julija. Ofici-jozno se razglša, da je izmišljena vest, da sta pri Vladivostoku neki nemški parnik in neka ruska tor-pedovka zadela ob mino in se po-topila.

London 22. julija. Listi na-znanjajo, da je car odredil, naj se zaplenjeni angleški parnik »Malacca« izpusti. Ta vest sicer še ni oficijelno potrjena, vendar se sodi, da bo tozadevni rusko-angleški konflikt v nekaterih urah poravnal. Sicer pa je ruski ka-pitan po polnoma pravilno postop-pal, kajti če vozi angleška trgovska ladja vojni material za angleške ladje, mora razobesiti admiralsko ali mornaričino zastavo ne pa za-stave trg. ladje. Ruski kapitan je moral tembolj misliti, da se vozi orožje Japoncem, ker je bila ladja namenjena v Jokohama, iz papir-jev pa ni bilo posneti, da je do-ločen material za angleške vojne ladje, ki se tamkaj mude. Čim je angleška vlada pojasnila ruski vladi dejansko stanje, je samo-obsebi umljivo, da je Rusija odredila, naj se »Malacca« iz-pusti.

Zavarovalne vesti.

— **Povzdig londonskega »Greshama«.** Vzeli smo v roko računsko poročilo londonskega »Greshama«, ki tudi pri nas postaja že zelo ugleden, in ki njegov napredek opazujemo leto za letom, že vnaprej pre-pričani, da najdemo v poročilu vsa znamenja krepkega razvika in finan-cialnega povzdiga. Iz poročila, ki se je predložilo 31. maja običnemu zboru pod predsedstvom mr. Williama Thornthwaita, povzamemo, da se je skupno premoženje društva »Greshama«, čeprav splošno ni moglo iz-kazati velikega števila novih članov, vendar pomnožilo za 9 805 648 K in doseglo vsoto 208 669 245 K ter zna-šajo premije, obresti itd. 505 305 K več — skupaj torej 31.994 339 K. Da-ber vtis napravi po predsedniku kon-štatrano dejstvo umrljivosti. Pri-hraniki »Greshama« vsled ugodne umrljivosti zelo vplivajo na njegov finančni povzdig in gotovo napra-vijo dober vtis. Izvrstno finančno po-litiko »Greshamovo« najbolj kažejo na visoko obrestovanje naložene glavnice. Navadne obresti znašajo 3 1/2%, efektivno pa so znašale obresti l. 1902 4 03%, naslednjega leta pa 4 13%. Če primerjamo to z izplačili vsled umrljivosti in stroški, ki znašajo pri »Greshamu« v zadnjem desetletju, oziroma od vsotag. generalnega rav-natelja Scotta celih 10% čiste pre-mije in so se sedaj povzpeli na 19 1/2%, smemo trdno pričakovati, da bodo imeli po cenitvi, ki se vrši vsakih 5 let, torej l. 1905 zavarovalnici veliko večje koristi, kakor dosedaj. Znano je, da se vodi organizacija »Greshama« v Avstriji od imenovanja A. V. Per-rina ravnateljem avstrijske podružnice po povsem drugih načelih in da vlada povsem drugi duh v »Greshamov-h« dvoranah. Če si predočimo, da sedanji ravnatelj povsod os-bno organizira in je v osebnih dotiki z vnanjimi or-gani, čeprav je imel kot inozemec v začetku težko stališče pri izvajanju započetih radikalnih reform, potem bomo z ozirom na dvigajočo se novo produkcijo uvideli, kako da se mu je posrečilo še bolj zmanjšati stroške novega podjetja za avstrijsko podruž-

